

Jak mohu doma rozvíjet prostorovou a pravolevou orientaci?

Prostor je definován třemi osami: horizontální, vertikální a předozadní. Dítě nejdříve ovládá operace ve směru vertikálním (pojmy nahoru a dolů, později předozadním (pojmy vpředu a vzadu) a na závěr ve směru horizontálním neboli pravolevém (pojmy vpravo a vlevo).

Vývoj pravolevé orientace:

- dítě poznává pravou a levou stranu na sobě
- dítě poznává pravou a levou stranu na druhé osobě sedící čelem proti dítěti
- poslední fází je rozlišování pravé a levé strany při představě vlastního pohybu

Mnohokrát již byla prokázána závislost mezi zvládnutím pravolevé orientace a čtením

Nezvládnutí prostorové orientace, v kombinaci s oslabenou optickou diferenciací (rozlišováním) se může negativně projevit při čtení, psaní i v matematice:

- záměna písmen b–d,
- záměna při čtení slov typu dal – lad,
- ztížená orientace v delším souvislém textu,
- záměna čísel 6–9, 23–32.

Nácvik prostorové a pravolevé orientace–při nácviku této dovednosti postupujeme od roviny vertikální přes předozadní k horizontální.

Prostorovou orientaci můžeme nacvičovat:

- pomocí různých konstruktivních her (dítě staví z kostek a současně plní naše pokyny typu: „Dej kostku nahoru, před, doprava, vedle“)
- obrázky a ptáme se, co je nahoře, dole, vpravo, vpředu, hned za, poslední, mezi, nad, vedle, před atd.
- Hra: HÁDEJ, KDE JE KOSTKA – dospělý, který nápravu provádí má v ruce malou kostičku, kterou schovává za zády, aby ji dítě nevidělo. Natáhne jednu ruku dopředu, druhou dozadu, obě dlaně má zavřeny. Dítě hádá, ve které ruce dospělý kostku drží. Nesmí však na kostku ukazovat, hádá pouze slovně – vpředu, vzadu. Hra je obměněna o pojmy vpravo, vlevo – kdy hráč nechává ruce se schovanou kostkou položeny na kolenou a reaguje pouze na pokyn dítěte, zda má ukázat levou či pravou ruku. Do hry lze zapojit i pojmy nahoře – dole, vrchní – spodní, kdy hráč s kostkou dává ruce nad sebe.
- Kresebný diktát (nakresli doprostřed výkresu dům, vpravo od domu plot, vlevo strom...).
- Prostorová i pravolevá orientace se velmi dobře procvičuje v každodenních situacích – např. na vycházce hledáním předmětů v okolí, určování pozice stojících lidí ve frontě, zaparkovaných aut na parkovišti, věcí ve výkladních skříních, domů v ulici aj. Všímavý rodič jistě sám najde spoustu možností, jak během dne toto procvičit.